

4. Абсолютни прирасти при верижна основа на тоталния коефициент за плодовитост на жените в Р България - общо за всичко живородени деца и по поредност на раждането, през периода 1961 - 2008 година

Ранг	Години											
	1965	1970	1975	1980	1985	1990	1997	2000	2005	2006	2007	2008
Общо	-0.20	0.10	0.06	-0.18	-0.10	-0.15	-0.72	0.18	0.05	0.06	0.04	0.07
Първи	-0.05	0.03	0.01	0.02	-0.09	-0.01	-0.27	0.11	0.03	0.05	0.00	0.04
Втори	-0.08	0.07	0.12	-0.15	-0.01	-0.09	-0.33	0.04	0.02	0.02	0.03	0.03
Трети	-0.03	0.06	-0.05	-0.02	-0.01	-0.03	-0.08	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00

Както вече бе посочено, тенденцията в изменението на тоталния коефициент е негативна от самото начало на миналия век. Независимо от наблюдаваните повишения на неговата стойност крайният резултат е понижение от 6.97 на 1.49 деца средно на една жена. Последното повишение от 1997 до 2008 г. е по-скоро връщане към нивото, което би трябвало да се достигне при липсата на кризата от 90-те години у нас. В случая това може да се приеме и като своеобразно „подсказване”, че нивото, на което ще се стабилизира плодовитостта у нас, ще бъде по-високо от достигнатия минимум и от това, което е в момента.

Според данните в табл. 3 и 4 през целия период от 1961 до 2008 г. общият тотален коефициент е загубил 0.79 от стойността си. Най-голям е „приносът” на вторите раждания, който възлиза на минус 0.35 деца, следван от ражданията на първо дете - 0.14. Абсолютният размер на спада в размера на тоталния коефициент за трето дете е почти същият както за първо дете - 0.13 деца, но при твърде различни начална и крайна стойност - от 0.22 на 0.09 деца.

Позитивните промени започват и при трите ранга след 1997 г., като в нача-

лото логично те са най-големи за първите раждания. Както се вижда от таблицата с прирастите, при променлива база за първи и втори ранг типично за тях са налице колебания в размера им.

Тоталният коефициент за трето дете се запазва на изключително ниско равнище и бележи минимално повишение от достигнатото през 1997 година. Това може да се приеме и като признак за изключително малката популярност на тридетния модел в българското семейство.

Независимо от установените нараствания на стойностите на тоталния коефициент - за всички родени деца, за първо и второ дете, многозначителен е фактът, че достигнатите величини през 2008 г. са по-ниски от съответните през 1990 г., когато започна преходът към пазарна икономика в нашата страна.

Възможно е равнището на плодовитост в близките 10 - 15 години у нас да се установи между 1.42 и 1.81 деца на една жена. Основанията за подобно твърдение са следните: стойността от 1.81 деца, достигната през 1990 г., е резултат от трайна тенденция на намаление след 1975 г. с отрицателен прираст за общия тотален коефициент между 0.10 и 0.18